

ІНСТИТУЦІЙНІ АСПЕКТИ КООРДИНАЦІЇ МОНЕТАРНОЇ І ФІСКАЛЬНОЇ ПОЛІТИК

Досягнення рівноваги національної економіки є основним завданням урядів і центральних банків, практично, в усіх країнах світу. Координація фінансової і монетарної політик, враховуючи їхні тагретні очікування, супроводжується необхідністю розвитку наукових поглядів на управлінську взаємодію державних інституцій у зв'язку із загрозами дестабілізації банківського сектору економіки і кризами суверенного боргу, враховуючи ризики.

Різке погіршення очікувань світового економічного зростання через розширення пандемії, викликає потребу у виробленні нових, нестандартних послідовних дій та адекватних заходів, спрямованих на стабілізацію державного боргу і стримування інфляції, зниження рівня безробіття, забезпечення сталого зростання економіки та добробуту громадян. В умовах глобальної невизначеності дослідження питань координації фінансової і монетарної політики з одночасною мінімізацією суперечностей та оптимізації у рішеннях відповідних органів влади набуває надзвичайної актуальності.

Тема взаємодії монетарної і фінансової політик є малодослідженою і слабо прогнозованою, особливо в українському науковому середовищі, що засвідчив досвід неприйнятної практики стрімкого зростання адміністративної складової інфляції через підняття комунальних тарифів Урядом України на тлі переходу НБУ до режиму інфляційного таргетування в 2015-2017 роках.

Зарубіжні науковці розпочали глибокі дослідження даної теми наприкінці ХХ – початку ХХІ ст. Класичне дослідження Т. Сарджента і Н. Воллеса [1] вперше висвітлює, що обмежувальна монетарна політика виявляється нездатною підтримувати таргет інфляції без певного коригування бюджетно-податково-боргових заходів у різних часових горизонтах (довго- і середньостроковому) та в реальному житті. “Неприємна монетарна арифметика” виділяє так званий “парадокс регулювання”, який виникає внаслідок надто високої динаміки зростання обсягів державного боргу на фоні надмірно-консервативної політики незалежного ЦБ. Тобто, коли темпи зростання державної заборгованості значно перевищують темпи збільшення незначної інфляції. Крім того, поточне посилення з боку ЦБ контрольних монетарних функцій, здатне спричинити підвищення рівня інфляції у довгостроковій перспективі.

Подальшого розвитку дана тема отримала у працях Б. Бернанке [2], Л. Свенссона [3] та інших вчених. Основний акцент зроблено на узгодженості фінансової та монетарної політик у контексті завдання інфляційного таргетування, де оптимальним показником ефективності того чи іншого ступеня скоординованості виступає оцінка потенційних можливостей протидії явищам дестабілізації, вимірюваним відхиленнями від цільових значень макропоказників (обсягу випуску, рівня безробіття, заборгованість держави тощо).

Деякі дослідники [4; 5] довели, що управлінські заходи досягнення цілей макроекономічної політики можуть мати різні форми в умовах як координації з боку державної влади, так і незалежності ЦБ. В таких випадках значно зростає роль державного боргу як інструменту фіскальної політики, який впливає на рівновагу національної соціально-економічної системи. А отже, координація монетарної і боргової політики потребує окремих глибоких наукових досліджень.

Звідси можна зробити висновки, що основою інтегрованості фіскальної та монетарної влади можна вважати результативну діяльність ЦБ, спрямовану на утримання інфляції на цільовому рівні. Проте, у разі нездатності ЦБ одноосібно виконувати таку регуляторну функцію, за недостатньої скоординованості дій, можливою стає криза довіри до уряду, зростання суспільних втрат, зниження доходів населення, падіння випуску. Світовий теоретичний і практичний досвід стимулювання економіки доводить пріоритетність ефективнішого використання монетарних інструментів з метою боротьби з інфляцією, а відповідно, фіскальних – для розширення сукупного попиту та сукупної пропозиції. З огляду на це, в Україні інституційна координація має базуватися на поєднанні жорсткої монетарної політики (з метою запобігання потраплянню в ліквідну пастку) і м'якої бюджетно-податкової політики та зваженої боргової політики.

Перелік джерел посилання:

1. Sargent T.J. and Wallace N. Some Unpleasant Monetarist Arithmetic / Federal Reserve Bank of Minneapolis // Quarterly Review. – 1981. – Vol. 5. – No. 3. – P. 1–17.
2. The Inflation Targeting Debate. B.S. Bernanke, M. Woodford (Eds.). Chicago, University of Chicago Press, 2005.
3. Svensson L.E.O., Woodford M. Implementing Optimal Policy through Inflation Forecast Targeting, in: The Inflation Targeting Debate. B.S. Bernanke, M. Woodford (Eds.). Chicago, University of Chicago Press, 2005.
4. Beetsma R., Jensen H. Inflation targets and contracts with uncertain central banker preferences. Journal of Money, Credit, and Banking, 1998, Vol. 30, No. 3, Part 1, pp. 384–403.
5. Beetsma R., Bovenberg L. The role of public debt in the game of Double Chicken. 1995, available at: <https://cris.maastrichtuniversity.nl/portal/files/1562830/guidf24b550f735e4581929ec6634ccd5d6cASSET1.0>
6. Геєць В.М. Економіка України: ключові проблеми і перспективи // Економіка і прогнозування. – 2016. – № 1. – С. 7–22.

Малофей О. О.

«Банківська справа», 3 курс

Київський національний торговельно-економічний університет

Науковий керівник – старший викладач кафедри банківської справи

Котенко У. М.

РЕГУЛЮВАННЯ КРЕДИТНИХ РИЗИКІВ У БАНКІВСЬКІЙ СИСТЕМІ УКРАЇНИ